

Hovorna.

Professor Dominik o profesoru Weyrovi:

I.

Před habilitací.

»... Při této příležitosti dovolil bych si uctivě poprositi Vás, vážený pane profesore, o nepatrný jen pokyn, v jakém rozsahu bych svá studia zaříditi měl. Státní vědy, zejména správní právo, o něž hlavně se zajímám, jsou naukou tak obsáhlou, že ani zdaleka nelze jednotlivými zvláštními obory se obírat a je ovládnouti. Okolnost tato sama již nutí ke specialisaci — a tu právě stojím bezradně, připadám si jako trosečník, který uprostřed širého moře neví, čeho by se zachytil. Budu Vám, vážený pane profesore, neskonale vděčen za upozornění sebe menší. Nevíte ani, jakým potěšením a povzbuzením k další práci je mně každý Váš vzácný dopis! Ještě jednou nejuctivější díky za milé Vaše řádky!«

(Z dopisu ze dne 15. VII. 1916.)

*

»Za ct. dopis ze dne 18. t. m. a za vzácné pokyny Vaše ohledně mých studií děkuji co nejuctivěji. Mohu říci, že teprve teď otevřely se mně oči a rázem viděl jsem cestu, po které jíti musím, chci-li dojiti k touženému cíli. Vážený pane profesore, prosím, byste přijal moje opravdové ujištění, že vděčná vzpomínka na blahosklonnost Vaši bude provázeti mne celým dalším životem. Ačkoliv se téměř již obávám, že dobroty Vaši příliš nadužívám, jest mně laskavé pozvání Vaše k návštěvě neobyčejnou ctí, a dovolím si proto použití ho příštího týdne, kdy bych dne 29. t. m. odpoledním vlakem o ¼4. přijel do Potštýna.«

(Z dopisu ze dne 22. VII. 1916.)

*

»Methodicky buduje práce má na normativní právní theorii Kelsenově a Weyrově... Výlučnou oprávněnost normativní metody pro poznávání právnícké dokazovati nebudu. Pokládám to za zbytečné vzhledem k dílu Kelsenovu a výsledkům, k nimž dospěla tato metoda, jsa mimo to i přesvědčen, že kořen souhlasu i odporu tkví hluboko v celkovém světovém názoru každého jednotlivce.«

(Z Úvodu ke spisu »O zastavení práv z vynálezu«, Praha, 1918.)

*

»Weyrova theorie o »správním aktu« jest příkladem důsledné normativní konstrukce ve dvou směrech... Aplikována na naši otázku, bude tato theorie jako nití Ariadninou, pomocí již vyvážneme z bludiště dnešních sporů o právní povaze udělení patentu... A ještě jinak bude Weyrova theorie pro naše thema praktickou: ...«

(Ze spisu »O zastavení práv z vynálezu«, str. 42.)

II.

Po dosažení řádné profesury.

»... Prof. Weyr si stěžuje, že svým protestem¹⁾ osvědčil jsem vůči němu tak hrubou nevděčnost, že jí rovné nezná. Vyčítá mně, že za svou akademickou kariéru mám co děkovati jemu, a že od své habilitační práce, sepsané za jeho »nejúsilovnější« pomoci, nenapsal jsem samostatného vědeckého spisu. Je pravda, že prof. Weyr doporučil svého času jako referent moji habilitaci na brněnské technice. Učinil-li tak, vida ve mně člověka k akademickému povolání schopného, splnil jen svou povinnost, kterou má každý akademický učitel vzhledem k budoucnosti vědy a rozvoji vysoké školy; učinil-li tak, nejna dostatečně přesvědčen o mých schopnostech, musí sám za to nésti zodpovědnost. Úsilovná pomoc prof. Weyra při mém habilitačním spisu nemohla býti tak pronikavá, jak prof. Weyr snaží se ukázati. Tento spis jedná přece o otázce z práva civilního, a v tomto oboru prof. Weyr nepokusil se dosud získati slávy vědecké. Další účinná pomoc prof. Weyra v mé vědecké práci omezovala se pohříchu jen na nabádání, abych zůstal věren normativní teorii vídeňského učence Kelsena, podle níž právní věda smí se zabývati toliko výkladem zákonných textů a zůstati vzdálena studia sociálního života. V těchto radách nemohl jsem prof. Weyra sledovati trvale, poněvadž jsem se obával, že bych, jako on, dospěl k názorům, že činnost právníkova, jenž přihlíží k sociálním poměrům, je tak málo právníckou, jako »píská-li právník na flétnu«, a že by mně již četba knihy sociologické působila »nepřekonatelná muka«. Moje dosavadní literární činnost není arci tak rozvětvená jako činnost Weyrova a nevykazuje plodů tak duchaplné hloubavosti, jako na př. jeho článek »Bůh a stát«. Ale prof. Weyr sám uznává, že jsem poměrně mlád a že jsem v prvých letech své profesury byl příliš zaměstnán činností učitelskou. Ostatně spisovatelova psavost není ještě důkazem jeho vědeckého vyškolení a vážnosti vědecké práce. Pracuje-li někdo pomalu a důkladněji, nezažije aspoň onoho pocitu, jež musí míti vědecký pracovník po bojích tak důkladně prohraných, jako byly boje prof. Weyra s profesory Hoetzlem²⁾ a Hobzou, aniž polemik tak břitký, jako je prof. Weyr, na toto ocenění svých kvalit vůbec nějak reagoval.³⁾ A prof. Weyr nebyval odevždy přesvědčen o mé nedostatečné literární kvalifikaci. Aspoň jistě ne tehdy, když jsem s ním na jeho vyzvání spolupracoval na německém vydání základů správního práva, jehož dvoutřetinovou část za třetinový honorář jsem samostatně napsal. Či snad menší mzda je důkazem menší hodnoty práce?»

(Stráž Socialismu ze dne 25. srpna 1925.)

Sestavil F. W.

Devátý mezinárodní vězeňský sjezd. Ve dnech 4. až 10. srpna t. r. koná se v Londýně devátý mezinárodní vězeňský sjezd. V mezinárodní vězeňské komisi, která sjezd pořádá, je zastoupeno 21 států, mezi nimi naše republika. Komise uspořádala dosud (od roku 1872) osm mezinárod-

¹⁾ Míněn jest protest proti volbě prof. Engliše děkanem právnické fakulty Masarykovy university na školní rok 1925/26. (W.)

²⁾ Viz k tomu na př. Weyr: »Otto Mayerův správní akt« v Právniku roč. 54 a Hoetzlovu polemiku proti tomuto článku pod stejným titulem na stejném místě, a srovn. obojí se shora cit. místem ze spisu »O zastavení práv z vynálezu«, str. 42. (W.)

³⁾ Srovn. k tomu Weyr: »Odborník Hobza o Weyrově „Soudobém zápasu o nové mezinárodní právo“« v tomto časopisu (roč. IV., str. 57) a téhož autora glossa »Záhada, která by měla býti rozluštěna, nebo: Anonymní odborník o Weyrově Soustavě československého práva státního« v témže časopise, roč. VI., str. 213. (W.)

ních sjezdů, které z užšího okruhu t. zv. vězeňské nauky postupně rozšiřovaly svůj zájem i na jiné otázky trestního práva i řízení. Zejména problémy trestního práva mládeže, podmíněné a neurčitě odsouzení, otázka krátkodobých trestů na svobodě, zaměstnání vězňů, byly opětovně předmětem jednání, jehož výsledky spolupůsobilý rozvíjely vývoj trestního zákonodárství. Pro letošní sjezd bylo podáno z Československa deset referátů z celkového počtu 139. Práce sjezdu je rozdělena na tři sekce: zákonodárnou, správní a sekci preventivních opatření. V první sekci bude jednáno o otázce oportunitity a legality, o náhradách krátkodobých trestů, o neurčitém odsouzení v boji proti zločincům, kteří se dopustili trestných činů méně závažných, a o tom, jak napomáhati uskutečnění individualisace trestu. V druhé sekci bude debatováno o zvláštní vazbě pro zpětné zločince, o zařízeních pro zkoumání vězňů, o třídění vězňů, o úsporách vězňů. Třetí sekce bude se zabývat kontrolou osob podmíněčně propuštěných a odsouzených, opatřeními proti mezinárodním zločincům, ochranou proti škodlivému vlivu vyobrazení a kinematografů, o opatřeních proti osobám nenormálním a o umísťování dětí v rodinách k nucené výchově. Kromě toho pořádá se mezinárodní anketa o organizaci soudnictví mládeže a jeho výsledcích, jakož i o zárukách vyšetřovací vazby v jednotlivých zákonodárstvích. Sjezd koná se v místnostech »Imperial Institutu South Kensington« (u Hydeparku) a mohou se ho účastniti oficiální zástupci vlád, členové parlamentů, státních rad a podobných sborů, členové Institut de France a Národních akademií, profesori, docenti a lektori vysokých škol, úředníci ministerstev spravedlnosti, vnitra a zahraničí, jakož i vězeňské správy, soudci, advokáti, zástupci vězeňských společností, členové společností pro ochranu mládeže a pro péči o propuštěné trestance, členové výboru pro přípravu sjezdu, osoby významné pracemi z oboru vědy práva trestního a nauky vězeňské, osoby zvláště pozvané mezinárodní vězeňskou komisí. Sjezdový poplatek činí 1 L. Účastníkům dostane se přípravných prací sjezdových a výtisků sjezdových publikací (Actes du Congres). Jazyk francouzský jest oficiální řečí sjezdovou, avšak připouští se též jazyk anglický a německý. **Účastníci sjezdu hlaseť se tajemníku A. J. Wall Esq. Home Office, Wittehall, London, jemuž budiž současně zaslán sjezdový poplatek.** Zástupcem Československa v mezinárodní vězeňské komisí jest odborový přednosta ministerstva spravedlnosti Dr. Emerich Polák.

Literatura.

A. Pillet—J. P. Niboyet, *Manuel de droit international privé*. Paris 1924. Str. 792.

Moderní kultura i čilý mezinárodní styk mezi jednotlivými státy uvedly v popředí otázky soukromého práva mezinárodního, jimiž se právní věda čím dále, tím více zaměstnává. Také naše právní věda nemůže se řešení těch otázek vyhýbat, chce-li sloužiti právnímu i hospodářskému rozvoji státu. Že nemůže ignorovati vědeckou práci ostatních kulturních národů, jest samozřejmo, neboť jest v zájmu úspěchu její práce, aby od kritiky práce jinde vykonané přistupovala k vlastní konstruktivní úloze. Vedle německé právní vědy jest to právní věda francouzská, která na poli soukromého práva mezinárodního vykazuje čestné úspěchy.

Kniha Pilletova-Niboyetova, jakkoli jest v první řadě psána jako učebnice pro universitní posluchače, zasluhuje vši pozornosti, neboť jest synthesou toho, co Pillet v oboru soukromého práva mezinárodního vykonal. Není to kniha jen theoretická, nýbrž i praktická, přihlížející k judikačně francouzské i mezinárodní. Jsouc vybudována na jeho díle »Princi-